

Vergaderjaar 2018–2019

29 628

Politie

Nr. 887

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 juni 2019

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de ontwikkelingen in het politieonderwijs.

De Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna Inspectie) heeft haar Jaarbeeld Politieonderwijs 2018 (hierna Jaarbeeld) opgesteld. Het Jaarbeeld richt zich op een aantal opleidingen betreffende de opsporing. De Inspectie doet ook onderzoek naar de kwaliteit van de opsporing in de praktijk, daarover wordt uw Kamer later geïnformeerd. Hierbij bied ik uw Kamer het Jaarbeeld¹ en mijn beleidsreactie aan. Dit Jaarbeeld richt zich op het Vakspecialistisch Politie Onderwijs (VPO). Het betreft circa 750 opleidingen die door de Politieacademie worden verzorgd.

De Inspectie geeft in het Jaarbeeld aan dat, kijkend naar de onderzoeken van de laatste jaren, er te weinig voortgang is geboekt door de politie en de Politieacademie. Ik vind dit teleurstellend en een zeer zorgelijke situatie.

In het Jaarbeeld Politieonderwijs 2019 zal de Inspectie verslag doen van haar bevindingen ten aanzien van het Basis Politieonderwijs (BPO). Uw Kamer wordt hierover medio juni 2020 geïnformeerd.

In het VAO van 4 juli 2018 (Handelingen II 2018/19, nr. 102, item 18) heeft het Lid Den Boer (D66) een motie² ingediend waarin wordt verzocht te onderzoeken hoe vraag en aanbod tussen het politiekorps en de Politieacademie beter op elkaar afgestemd kunnen worden en de Kamer hierover te informeren. De verbetering van de behoeftstelling VPO is onderdeel van het Jaarbeeld van de Inspectie, met deze brief geef ik tevens uitvoering aan de motie.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Kamerstuk 29 628, nr. 791

Algemeen

Een goede uitvoering van het onderwijsprogramma door de Politieacademie zorgt ervoor dat de politiemedewerker zich de voor de uitoefening van zijn functie vereiste kennis en kunde eigen kan maken. Er zijn de afgelopen periode diverse ontwikkelingen geweest die invloed hebben op de verbetering en innovatie van het politieonderwijs en de ontwikkeling van de Politieacademie. In het rapport van ABDTOPConsult «Samen werken aan goed politieonderwijs en -onderzoek»³ worden zeven verbeterpunten gedaan die een bijdrage zullen leveren aan een beter samenspel tussen taakuitvoering en onderwijs. Deze verbetervoorstellen worden gezamenlijk door de politie, de Politieacademie en mijn departement uitgewerkt. Het advies van ABDTOPConsult om te werken aan een verbetering van de integrale be- en aansturing van de Politieacademie ondersteunt deze ontwikkeling. Tot slot zorgen de afspraken zoals deze met de NVAO zijn gemaakt en de aanbevelingen van de Inspectie dat de Politieacademie en de politie gezamenlijk stappen kunnen maken naar verdere verbetering van het politieonderwijs.

Actuele ontwikkelingen in het politieonderwijs

In mei 2019 heeft de Korpschef zes beroepsprofielen vastgesteld. Deze beroepsprofielen worden door de Politieacademie gebruikt voor het beschrijven van de kwalificaties die ten grondslag liggen aan de opleidingen. De kwalificaties worden onderdeel van de herijkte kwalificatiestructuur die na advies van de Politieonderwijsraad door mij zal worden vastgesteld.

De vastgestelde beroepsprofielen zijn drie herijkte beroepsprofielen uit 2010, te weten de politieagent, de rechercheur en de politieleider. De beschreven taken in deze profielen zijn aangepast aan de kernwaarden en ontwikkelagenda's van de politie en de functiebeschrijvingen in het Landelijk Functiegebouw Nederlandse Politie (LFNP). Daarnaast zijn er drie nieuwe beroepsprofielen. De politiespecialist en de politieondersteuner vloeien voort uit de aanbevelingen van de Politieonderwijsraad (POR) in het adviesrapport «Naar een Toekomstbestendige Politie» uit 2018. De wijkagent is op basis van het adviesrapport «Wijkagentschap» (POR, 2017) als zesde beroepsprofiel opgenomen in deze reeks.

Het herijken van de kwalificatiestructuur en van de onderwijsprogramma's zal in de komende jaren programmatisch verder worden uitgewerkt. Dit biedt bij uitstek de gelegenheid om het onderwijs te innoveren en te flexibiliseren.

De Politieacademie is bezig haar ambities zoals beschreven in de Strategische Agenda Politieacademie 2018–2022 uit te werken. Daartoe wordt een basisontwerp, de zogenoemde grondplaat, ontwikkeld met de ontwerpeisen voor flexibel onderwijs en de kaders voor blended learning⁴. De directie heeft een commissie ingesteld bestaande uit eigen docenten en experts uit het beroepsonderwijs (ROC's en hogescholen) om de grondplaat op te stellen. De ervaringen die de afgelopen jaren in het regulier beroepsonderwijs zijn opgedaan met het vormgeven van flexibele leerroutes in het kader van Leven Lang Ontwikkelen worden zo ingezet voor het politieonderwijs. De Politieacademie verwacht de grondplaat rond de zomer 2019 gereed te hebben.

³ Kamerstuk 29 628, nr. 868

⁴ Blended learning is een mix van leren met en zonder technologie, bijvoorbeeld een combinatie van e-learning en klassikaal leren.

Jaarbeeld Politieonderwijs 2018

De Inspectie is in het Jaarbeeld in algemene zin positief over de wijze waarop de Politieacademie het programma uitvoerde van de in 2018 onderzochte opleidingen⁵. De Politieacademie heeft in 2018 voor alle teams teamplannen en professionaliseringsplannen opgeleverd.

De maatregelen rond de herziening van het aanbod aan opsporingsopleidingen zullen een plaats krijgen in het meerjarenprogramma «Toekomstbestendig Opsporingsonderwijs» van de Politieacademie. Dit programma is in januari 2019 gestart en zal doorlopen tot en met 2021. In dit programma krijgen de door de politie herijkte beroepsprofielen en actuele verzoeken van de politie, zoals het inrichten van flexibele leerroutes, een plaats.

De Inspectie ziet dat de drie partijen, de Politieacademie, de politie en mijn departement nog zoeken naar de juiste invulling van de nieuwe structuur zoals deze is ontstaan na de wijziging van de Politiewet 2012. Binnen het proces van de behoeftestelling is er sprake van rolonduidelijkheid, een gebrek aan een gezamenlijke visie en bovendien nog onvoldoende besef van de gedeelde verantwoordelijkheid van de politie en de Politieacademie voor goed opgeleid politiepersoneel. De Inspectie stelt dat de politie nog beter de kansen kan benutten om, samen met de Politieacademie, de politieorganisatie verder te ontwikkelen en toekomstbestendig te maken. Dit sluit aan bij de bevindingen van de onderzoekers van ABDTOPConsult in hun rapport «Samen werken aan goed politieonderwijs en – onderzoek»⁶.

De Inspectie doet aanbevelingen ten aanzien van een drietal onderwerpen waar verbeteringen nodig zijn:

- de behoeftestelling;
- de examinering, en
- het kwaliteitszorgsysteem.

Hieronder zal ik nader op deze onderwerpen ingaan.

De behoeftestelling VPO

Aanbeveling Inspectie

De Inspectie constateert dat voor het goed kunnen functioneren van de Politieacademie een goede behoeftestelling essentieel is. Het inrichten van een proces van vraag en aanbod binnen een grote en complexe organisatie, waarbij diverse actoren betrokken zijn, kost tijd. Daar heeft de Inspectie begrip voor. Naar de mening van de Inspectie is er de laatste jaren echter te weinig voortgang geboekt, met name voor de behoeftestelling betreffende het VPO. De Inspectie acht het cruciaal dat er meer actie wordt ondernomen. Daarom heeft de Inspectie ervoor gekozen het toezicht op dit onderwerp te kantelen. Er worden geen aanbevelingen gedaan, de politie en de Politieacademie moeten concrete verbetervoorstellen indienen en erover rapporteren zodat de Inspectie de voortgang op dit proces kan monitoren. Concreet betekent dit dat de Inspectie de politie en de Politieacademie verzoekt om vóór 1 oktober 2019 aan te geven:

⁵ Het betreft de basisopleiding Hulpofficier van Justitie, Vaste Kern Leidinggevend - Team Grootchalige Opsporing, Forensisch digitaal opsporen in eenvoudige situaties, Bedienaar middel opnemen vertrouwelijke communicatie, Afname celmateriaal ten behoeve van DNA-Onderzoek, Basismodule Intake & Service Medewerker, Leergang recherchemedewerker – tactisch rechercheur, Leergang operationele sturing, Handelen in zedenzaken. De laatste vier zijn diepgaand onderzocht.

⁶ Kamerstuk 29 628, nr. 868

1. Welke concrete stappen zij zetten om het proces van behoeftestelling in 2020 goed ingericht te hebben (inclusief het tijdpad);
2. Hoe zij de voortgang van de verbetering van het proces van de behoeftestelling bewaakt.

De Inspectie verzoekt de politie en de Politieacademie om de voortgang op het proces van de behoeftestelling te rapporteren uiterlijk op 1 juni 2020 en 1 december 2020.

Beleidsreactie

De behoeftestelling is noodzakelijk om het onderwijs optimaal aan te laten sluiten bij de taakuitvoering van de politie. Daarnaast heeft de Politieacademie de behoeftestelling nodig om te kunnen bepalen wat zij nodig heeft aan mensen en middelen van de politie om te voorzien in de behoefte. De behoeftestelling en het proces van tot stand komen zijn een vast onderwerp van het overleg tussen mijn ministerie, de politie en de Politieacademie. De politie en de Politieacademie hebben bevestigd dat de behoeftestelling voor 2020 gezamenlijk is opgepakt. De betrokken partijen hebben daarbij aangegeven dat er nog een verdere uitwerking nodig is van de VPO behoeftestelling 2020 om voldoende handvatten te geven voor de onderwijsuitvoering en –ontwikkeling. Net als de behoeftestelling voor 2019 is er in de behoeftestelling 2020 namelijk sprake van een overvraag naar VPO opleidingen en is de gevraagde kwaliteit van het onderwijs onvoldoende beschreven⁷.

Het verzoek van de Inspectie aan de politie en de Politieacademie om te rapporteren over de voortgang ondersteunt de in gang gezette aanpak. Ik heb naar aanleiding van de aanbevelingen van de Inspectie gesproken met de korpsleiding. Ik heb de Korpschef verzocht mij aan te geven hoe hij, samen met de directie van de Politieacademie, gaat sturen op de realisatie van de in te dienen verbetervoorstellen. De Inspectie beoordeelt de voortgang en rapporteert daarover aan mij. In het Politieonderwijsverslag van 2021 formuleert de Inspectie haar eindoordeel.

De examinering

Aanbeveling Inspectie

De Inspectie stelt dat de zorgvuldigheid, objectiviteit en validiteit van de examinering door de Politieacademie onvoldoende is geborgd. Een belangrijke reden voor deze conclusie is dat het aantal kwaliteitscontroles in 2018 te klein was om een goed overzicht te houden. Dit wordt gedeeltelijk veroorzaakt doordat er te weinig capaciteit is om hier invulling aan te geven. Door steekproefsgewijs kwaliteitscontroles af te nemen bij examens wordt bepaald of de examens zorgvuldig en objectief worden afgenomen en of de vragen valide zijn. Op basis van de kwaliteitscontroles kunnen de examens, indien nodig, worden aangepast. Op deze wijze wordt de kwaliteit van de examens geborgd. Het feit dat deze kwaliteitscontroles in 2018 onvoldoende hebben plaatsgevonden, wil niet zeggen dat de examens niet op orde zijn, maar dat de Politieacademie niet kan aantonen dat dit wel het geval is.

De Politieacademie heeft drie examencommissies ingericht. In de praktijk blijkt dat de span of control van de commissies te groot is om voldoende kwaliteitscontroles uit te voeren bij alle examens die bij de Politieaca-

⁷ Hoewel de behoeftestelling van de politie voor 2020 buiten het onderzoek van de Inspectie over het Politiejaarbeeld 2018 valt, heeft de Inspectie kennis genomen van deze behoeftestelling en geconcludeerd dat er, ondanks de ingevoerde verbeteringen, nog steeds sprake is van onvoldoende vooruitgang op dit terrein.

demie worden afgenomen. De Inspectie beveelt de Politieacademie aan de span of control te verkleinen en voortvarend bij te sturen op de examinering, zodat zorgvuldigheid, objectiviteit en validiteit beter worden geborgd.

Beleidsreactie

Ik ondersteun de aanbevelingen van de Inspectie en zal de Politieacademie verzoeken deze op te pakken en zal de voortgang hiervan monitoren.

De onderwijsteams van de Politieacademie zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun opleidingen, inclusief de kwaliteit en de inhoud van de examens. Voorwaarde voor goede examens is dat de examenorganisatie op orde is. Zoals de Inspectie in haar aanbeveling aangeeft is in 2018 de centrale examencommissie omgevormd tot drie zelfstandige examencommissies, voor het BPO, voor het VPO en voor de Bachelor en Master opleidingen. De onafhankelijke examencommissies hebben een centrale rol in de systematische borging van de kwaliteit van de examinering. De span of control van deze commissies is te groot. De Politieacademie neemt maatregelen deze te verkleinen. Verder zal de Politieacademie professionaliteitseisen invoeren voor de examenondersteuners en de leden van de examencommissies, vergelijkbaar met de eisen zoals die gelden in het regulier onderwijs.

Bij de afgifte van de accreditatie door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) zijn ook afspraken gemaakt om de kwaliteitsborging van de examinering verder te verbeteren. Dit is een onderdeel van de bestuurlijke afspraken die gemaakt zijn tussen de directie van de Politieacademie en de NVAO⁸. De uitwerking hiervan is inmiddels opgepakt.

Het kwaliteitszorgsysteem

Aanbeveling Inspectie

Een voorwaarde voor een goede uitvoering van het onderwijsproces is de kwaliteitsborging. De Politieacademie heeft stappen gezet met de nadere uitwerking van haar kwaliteitszorgsysteem. De teams en de opleidingen zijn bezig met het invoeren van de plan-do-check-act (pdca)-cyclus, zij verschillen hierbij echter in tempo. Over het algemeen is de check fase, de evaluatie fase, nog niet overal voldoende ingericht. Het is belangrijk dat de Politieacademie de pdca-cyclus overal inricht ten einde het lerend vermogen van de Politieacademie te vergroten. Daarnaast beveelt de Inspectie de Politieacademie aan de tevredenheidsmetingen uit te breiden. Het gaat om het meten van de tevredenheid van de afgestudeerde politiemedewerkers en hun leidinggevendenden. Zij kunnen aangeven of de opleidingen de juiste kennis en kunde meegeven voor het uitoefenen van de functie.

Beleidsreactie

Ik ondersteun de aanbevelingen van de Inspectie. De Politieacademie heeft dit inmiddels opgepakt en zal mij hierover periodiek informeren.

Tot slot

De politie en de Politieacademie staan voor een grote opgave. Enerzijds is er de vervanging en uitbreiding van het aantal executieve politiemedewerkers. Tegelijkertijd vraagt de samenleving door ontwikkelingen zoals

⁸ Kamerstuk 29 628, nr. 875

internationalisering en digitalisering om andere kennis en vaardigheden van de politiemedewerkers. Het betreft hier ontwikkelingen die soms redelijk snel gerealiseerd kunnen worden, maar ook trajecten die een langere periode in beslag zullen nemen. Dit vraagt om urgentie bij de politie en de Politieacademie om de voorgestelde verbeteringen door te voeren.

Ik zal, samen met de politie en de Politieacademie, de voortgang in het realiseren hiervan monitoren, in het bijzonder met betrekking tot het onderwijs ten behoeve van de opsporing, en uw Kamer, door middel van de halfjaarberichten, hierover informeren.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus